

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 luonnoksesta

diaarinumero: VN/5787/2021

Yleiset huomionne asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 luonnoksesta.

Suomen Kuurosokeat ry on huolissaan siitä, huomioiko asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma myös erityisryhmät, kuten kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset henkilöt.

Strategiassa ei mainittu terveydenhuollon, esimerkiksi sairaalan, velvollisuutta järjestää asiakkailleen tulkkausta. Terveydenhuollolla on kuitenkin vastuu tulkin järjestämisestä silloin, kun se lähettää kutsun esimerkiksi toimenpiteeseen, tutkimuksiin, laboratorioon tai röntgeniin. Näissä tilanteissa terveydenhuollon yksikkö tietää etukäteen, että asiakas tarvitsee tulkkia ja sillä on siis mahdollisuus järjestää tulkki ajoissa. Vastuu tulkin järjestämisestä on terveydenhuollolla myös silloin, jos asiakas joutuu jäämään sairaalaan pidemmäksi aikaa.

Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten tulkkaus on esimerkiksi tulkkausta viittomakielelle, kirjoitustulkkausta tai puheen toistoa. Tämän lisäksi kuulonäkövammaisten tulkkaukseen kuuluu ympäristön kuvailu ja opastaminen. Tulkin on oltava juuri kuulonäkövammaisten tulkkaukseen erikoistunut ja asiakkaan profiiliin sopiva tulkki.

Toimintayksikköjen tulee varmistaa, että asiakkailta ja potilailta on saatavilla riittävästi omaa palvelua ja hoitoa koskevaa tietoa voidakseen osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. Tulkki on siis oltava paikalla, kun asiakkaalle kerrotaan esimerkiksi tulevista toimenpiteistä, lääkityksestä, sairauden seurannasta, kuntoutuksesta ja jatkotoimenpiteistä. Asiakas voi tarvita tulkkia myös kirjautuessaan sairaalaan tai siirtyessään osastolta toiselle. Tulkin käyttöä ei voi rajata vain lääkärikäynnin ajalle. Tulkkien saanti ja pääsy potilaan luokse tulee turvata myös poikkeusoloissa.

Kuurosokealle ja kuulonäkövammaiselle tulkkaus ei ole vain kielellistä kääntämistä vaan tärkeä osallistumisen ja arjessa selviytymisen edellytys.

Lisäksi Suomen Kuurosokeat ry haluaa muistuttaa saavutettavuuden ja apuvälineiden toimivuuden tärkeydestä: terveydenhuollon tarjoamien etä- ja

digipalveluiden tulee olla saavutettavia erilaisia apuvälineitä, kuten ruudunlukuohjelmia käytettäessä. Toimintayksiköiden henkilöstöllä tulee olla perusosaaminen esimerkiksi kuulon ja näön apuvälineistä, ja niiden toimivuus on varmistettava. Näiden toimiminen on myös etäpalveluiden käytön edellytys. Siten turvataan osaltaan asiakkaiden tiedonsaantia ja osallisuutta.

Suomen Kuurosokeat ry yhtyy Kuurojen Liiton lausuntoon, jonka mukaan olisi hyödyllistä saada Kanta-palveluihin kohta, jossa potilas voi kertoa tarvitsevansa tulkkia.

Tampereella 9.12.2021

Suomen Kuurosokeat ry

Oikeuksienvälön työryhmä

Taru Kaaja

järjestöpäällikkö